

Dialogkort til skole-fritid

**AB
SAL
ON**

PROFESSIONS-
HØJSKOLEN
ABSALON

Om pædagogisk arbejde med familier

Laura Østergaard
Eilenberg
Jimmy Krab
Katrine Lind Greiner
Randi Urbschat
Sisse Schjøtt
Charlotte Jørgensen
Lene S.K. Schmidt

Indhold

Om dialogmaterialet	3
Dialogkort 1. Sommerfesten for familier og børn	4
Dialogkort 2. Tæt kontakt mellem Anna og mor på mobilen	5
Dialogkort 3. Kontaktformer med en familie	6
Dialogkort 4. Ikke at være som de andre	7
Dialogkort 5. Ledelsesperspektiv. Juletræsfest	8
Dialogkort 6. Ledelsesperspektiv. Faglige rum.....	9

Marts 2024

ISBN: 978-87-94574-02-0

Om dialogmaterialet

I dette dialogmateriale sætter vi fokus på det relationelle arbejde med familier om børns trivsel. Det gælder især, når det er familier, som ledere og pædagoger har en tæt, forebyggende og/eller opsøgende kontakt til.

En del trivselsarbejde handler om at styrke en mangfoldighed af familiers og børns oplevelse af at høre til og have en plads i fællesskaber. Det spænder pædagogisk over en stor variation af relationelt arbejde og kontaktformer med familier, som har betydning for, hvordan børn har det. Det er samtidig et arbejde, som kan være dilemmafyldt.

Formålet med dialogmaterialet er, at det kan lede til refleksion over dilemmaer, betingelser, handlemuligheder og, når der er brug for det, at gentænke egen praksis. Dialogkortene kan anvendes på fx personalemøder, ledermøder og i uddannelsessammenhænge. De er udformet som situationskort. Hvert kort har refleksions-spørgsmål til at guide dialog og skabe forbindelser til egne vilkår og praksisser.

Der er udviklet et dialogmateriale til daginstitutioner (0-6 år) (indsæt link) og et dialogmateriale til fritid-skole (indsæt link). Der er situationskort om både pædagogers og lederes praksis.

Om forskningsprojektet

I forskningsprojektet er fokus på: Hvilke variationer er der i pædagogisk arbejde med familier i hhv. skole-fritid og daginstitution (0-6 år) om børns trivsel? Hvad gør ledere og pædagoger i deres relationelle praksis i forhold til familier, når de har en tæt, forebyggende og/eller opsøgende kontakt? Dette omfatter, hvilke former for tillid, relationer og muligheder ledere og pædagoger opbygger, når de som led i trivselsarbejde har en tæt, forebyggende og/eller opsøgende kontakt med familier og de dilemmaer, det kan indebære.

Projektets metodiske design og deltagere:

- Et policy-studie, participatoriske workshops og etnografiske feltbesøg.
- I projektet deltager ledere og pædagoger fra tre daginstitutioner og to SFO'er og en tilhørende skole til den ene SFO fordelt på tre forskellige kommuner. I projektet deltager også andre professionelle, som ledere og pædagoger har samarbejdsflader med.

Forskningsprojektets rapport og dens resume finder du her: <https://www.ucviden.dk/da/projects/familiep%C3%A6dagog-og-trivsels-og-forebyggelses-akt%C3%B8r>

God fornøjelse med materialet.

Dialogkort 1. Sommerfesten for familier og børn

Der er udendørs sommerfest i SFO'en, hvor børnenes familier og venner er inviteret, og der er rigtig mange, som deltager. En far til fire børn fortæller, at han godt kan lide festen, fordi børnene kan være med, og han gerne vil bakke op om de arrangementer, hvor børnene er med. Han synes derimod, at forældremøder uden børn mellem klokken 17 og 19, når familien ellers spiser aftensmad, er ret besværlige for dem. I øjeblikket er han i job, men han har set flere forældre, som har været nødt til at sige meget nej til deres børn i løbet af sommerfesten, fordi der er mange boder, og det koster penge. En anden far til et enkelt barn fortæller, at sommerfesten er et rigtig godt arrangement, men at han synes, det er lidt meget, at der har været tre arrangementer på skolen i denne uge. Det er vigtigt for ham at bakke op om skolen og SFO'en, men måske kunne det spredes lidt mere ud? En mor til tre børn fortæller, at hun sætter pris på sommerfesten, fordi der sker meget for børnene, og der ikke er nogen aktiviteter, hun skal være med i, når hun er her. Hun fortæller, at hun godt kan blive lidt presset over alle de her arrangementer, og siger: "Det er ikke os alle sammen, der er så sociale, jeg kan godt være en god forælder uden at skulle mødes med de andre forældre hele tiden." Hun vælger derfor nogle af arrangementer fra. Men hun tænker over, hvad det betyder for den måde, hun bliver set på af de andre forældre, lærerne og pædagogerne. Da arrangementet skal slutte klokken 19, og pædagogerne skal lukke området af, må de fortælle en gruppe forældre, som stadig sidder ved et bord, at det nu er tid til at gå hjem. En af forældrene siger: "Øv, nu hyggede vi os lige sådan."

Hvilke muligheder for familiedeltagelse inviterer arrangementet til?

Hvilke dilemmaer og problemstillinger kan I se i situationen?

Hvilke erfaringer har I med sociale arrangementer i jeres praksis?

Hvordan kan I få øje på forskellige ønsker til fællesskaber blandt forældre hos jer? Og hvad kan der pædagogisk gøres, når der er modsætningsfulde hensyn?

Dialogkort 2. Tæt kontakt mellem Anna og mor på mobilen

Anna går i fritten hver dag. Hun er et af de børn, der har fået mobil tidligere end de andre. I fritten bruger hun mobilen til at være i kontakt med moren. Når Anna er sammen med kammeraterne, stopper hun nogle gange med det, som hun laver, for at ringe til moren. Andre gange er det moren, der ringer til Anna, og så tager hun telefonen, og her stopper hun også med det, som hun er i gang med. Anna og moren taler som regel ikke længe sammen ad gangen, og når de har sagt farvel, vender Anna tilbage til kammeraterne. Anna går selv hjem fra fritten, og de ser næsten ikke moren. Moren sender en sms, når Anna skal gå hjem. Når hun går fra fritten og på vejen hjem, taler hun tit med moren i telefonen.

En dag ser pædagogen Lars, at Anna er på vej ud af fritten. Hun har mobilen i den ene hånd, tasken over skulderen, mens hun græder. Lars kan høre, det er moren, som Anna taler med. Anna er i gang med at taste sig ud på Aula, tårerne løber ned ad kinderne. Han kan ikke høre, hvad moren siger, og ved ikke, hvad samtalen handler om. Anna går grædende ud ad døren. Lars vil gerne hjælpe Anna, men er i tvivl om, om det er moren eller ham, der nu har ansvaret for Anna, når moren er i røret. Han synes, det er svært, at Anna græder i fritten, uden at han ved, hvad det handler om. Inden døren smækker, hører han Anna sige: "Men mor, jeg har jo sagt, jeg ikke vil hjem."

Hvordan tror I, det er at være Anna? Og Annas mor?

Hvilke muligheder, dilemmaer og problemstillinger kan I se i forhold til pædagogers kontakt med Annas forældre?

Hvilke handlemuligheder har Lars? Og hvilke dilemmaer kan opstå i forhold til de handlemuligheder, som I overvejer?

Dialogkort 3. Kontaktformer med en familie

Hali går i 0. klasse, og pædagogerne i SFO'en er bekymrede for ham, fordi de i de sidste par måneder har observeret, at han tit går lidt alene rundt i SFO'en. Hali prøver at komme i kontakt og lege med de andre børn, men bliver ikke rigtig en del af det. Når der er planlagte aktiviteter, hvor pædagogerne mere styrer det, der foregår, ser det ud til, at Hali kommer godt ud af det med de andre børn. Men når pædagogerne ikke er der, går der ikke ret lang tid, før Hali igen er for sig selv. De har ikke hørt noget fra skolen om det. De oplever, at Hali ikke har det lige så godt, som da han havde tidlig SFO-start hos dem.

Pædagogerne Lisa og Kurt vil gerne tale med Halis mor og far om deres bekymringer, men synes, det er svært at få fat i dem, fordi de om morgenen vinker til Hali uden for SFO'en og lader ham gå ind selv. Om eftermiddagen kommer de også meget sjældent ind i SFO'en. Hali må nemlig godt selv gå hjem nu. De få gange, de har været der, er det, som om de undgår personalet. Lisa synes, det vil være for meget med et møde, da hun i første omgang egentlig bare er nysgerrig på at vide, hvad de hører, Hali fortæller dem derhjemme. Hun er bekymret for, at det vil gøre forældrene alt for nervøse at invitere dem til møde – og det kræver også, at hun får en tolk med. Kurt og Lisa har begge erfaring med, at det fungerer bedst at tage sådanne samtaler mere uformelt i garderoben eller på legepladsen.

Hvordan tror I, det er at være Halis mor og far?

Hvilke dilemmaer og problemstillinger kan I se i situationen?

Hvilke forskellige handlemuligheder har Lisa og Kurt? Og hvilke dilemmaer kan opstå i forhold til de handlemuligheder, I ser?

Har I erfaringer med lignende situationer i jeres praksis?

Dialogkort 4. Ikke at være som de andre

Daniel går i 2. klasse. Der har været en del møder med Daniels forældre, fordi pædagogerne og lærerne i skolen er bekymret for Daniels udvikling og trivsel. Sidste år havde de på et møde sammen med ledelsen anbefalet, at Daniel skulle gå 1. klasse om, men forældrene modsatte sig det. Forældrene sagde, at Daniels storebror også havde været lidt langsom til at lære ting, men at han var kommet efter det på mellemtrinnet. Forældrene siger også, at han blot er for doven, og at han bare skal have at vide, at han skal arbejde hårdere. Pædagogen Line oplever, når hun har været med i skolen, at det går for stærkt og er for svært fagligt for Daniel. Hun er ikke enig i, at han er doven. Det er for svært for ham at følge med i skolen. Hun er bekymret for, hvad det betyder for Daniel, hvis hans forældre presser ham og ikke vil erkende, at han har nogle udfordringer. I SFO'en leger han for tiden med en gruppe af børn, der er yngre end ham, men trives egentlig godt i SFO'en. Line har en god kontakt til Daniels mor, som hun tit har talt med, og mor har flere gange sagt, at hun er glad for, at det går godt i SFO'en, fordi det ikke går så godt i skolen. Mor synes, at de i skolen har fokus på alt det, Daniel ikke kan, men han er jo altid glad og i gang, når hun kommer og henter ham i SFO'en.

Line skal deltage på et møde, hvor skolens ledelse vil fortælle forældrene, at de gerne vil have deres tilladelse til at lave nogle kognitive test på Daniel. På formødet mellem klasselæreren, inklusionsvejlederen, SFO-leder, skoleleder og Line taler de om, at selvom det er svært for forældrene, bliver de nødt til at fortælle, at de er bekymrede for, om folkeskolen er det bedste sted for Daniel at være. De overvejer at underrette kommunen, hvis forældrene ikke vil have ham testet, men de vil helst undgå den situation. De diskuterer, hvordan de bedst får talt med forældrene til mødet. Line er ikke helt sikker på, hvad hun skal sige på formødet.

Hvordan tror I, det er at være Daniels forældre?

Hvilke dilemmaer og problemstillinger kan I se i situationen?

Hvilke overvejelser er det vigtigt at gøre sig i forhold til mødet med forældrene?

Hvilke forskellige handlemuligheder har Line? Og hvilke dilemmaer kan opstå i forhold til de handlemuligheder, I ser?

Har I erfaringer med lignende situationer i jeres praksis?

Dialogkort 5. Ledelsesperspektiv. Juletræsfest

Hvert år holder SFO'en Bakkesvinget juletræsfest. Forældrebestyrelsen er med til at arrangere festen, og der plejer at være stort fremmøde. Lederen af Bakkesvinget, Svend, prioriterer festen højt og ser det som en mulighed for at tale med mange af forældrene. Der er imidlertid nogle forældre, der sjældent eller aldrig kommer til juletræsfesten. En af dem er Karoline, der er alenemor til to drenge i hhv. 0. og 2. klasse. De to drenge leger ofte vilde og højlydte lege, og moren fortæller en af pædagogerne, at hun er usikker på at tage med til festen: Skiller drengene sig ud? Lægger alle mærke til dem? Svend tager fat i Karoline en dag i forbindelse med afhentning og taler med hende om, at både han og pædagogerne gerne vil hjælpe med drengene til festen, og at det er helt okay kun at være med den første halve times tid. Karoline og drengene kommer til juletræsfesten, og Svend er opmærksom på, at de til spisningen får en plads sammen med nogle af de andre forældre. Da Karoline lidt senere sidder for sig selv, sætter Svend sig ned og taler med hende.

Hvordan tror I, det er at være Karoline i denne situation?

Hvad ser I som roller og opgaver for lederen og pædagogerne i situationen?

Hvilke muligheder, dilemmaer og problemstillinger ser I i situationen?

Hvad ville I gøre i situationen?

Dialogkort 6. Ledelsesperspektiv. Faglige rum

Jesper er leder i SFO'en Stenvænget. SFO'en har ikke en egentlig procedure omkring underretninger, men ofte er det skolen, der er tovholder og beder dem om input. Hvis SFO'en selv laver en underretning, er det kutyme, at pædagogerne sparrer med Jesper og beder ham om at læse det igennem, inden det sendes videre i systemet. Alexa, en pige på 8 år, går i 2. klasse. Jesper ved, at pædagogerne længe har haft nogle bekymringer vedrørende Alexa, og han og pædagogerne er løbende i dialog med forældrene om hendes trivsel. En formiddag bliver Jesper ringet op af socialforvaltningen, som har nogle spørgsmål til den underretning, der er sendt vedrørende Alexa. Jesper bliver meget overrasket, for den faste pædagog i Alexas klasse har ikke nævnt for ham, at han ville sende en underretning. Tre dage efter ringer Alexas forældre til klassepædagogen og beder om et møde med ham. Jesper beslutter, at han også skal sidde med til det møde. Da mødet bliver afholdt, er det Jesper, der fører ordet, men undervejs på mødet lægger han mærke til, at Alexas forældre synker mere og mere sammen i stolene og ikke siger ret meget.

Hvad ser I som roller og opgaver for lederen og pædagogerne i situationen?

Hvilke muligheder, dilemmaer og problemstillinger ser I i situationen?

Hvad ville I gøre i situationen?

Hvor og/eller til hvem ville I henvende jer om situationen?

Kontakt
Center for Pædagogik
Lene S. K. Schmidt
lesc@pha.dk

Marts 2024
ISBN: 978-87-94574-02-0

**AB
SAL
ON**

PROFESSIONS-
HØJSKOLEN
ABSALON